

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Petycji

2011/2069(INI)

13.7.2012

OPINIA

Komisji Petycji

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie stanu praw podstawowych w Unii Europejskiej (2010–2011)
(2011/2069(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Adina-Ioana Vălean

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- uwzględniając sprawozdanie Komisji ze stosowania Karty praw podstawowych UE za 2011 r. (COM(2012)169(final)),
- uwzględniając sprawozdanie Parlamentu na temat obywatelstwa UE – 2010 r.: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE¹,
- mając na uwadze, że niemal jedna trzecia petycji otrzymywanych przez Parlament dotyczy rzekomego naruszania praw podstawowych, o których jest mowa w karcie,

Informacje ogólne

1. potwierdza, że w kontekście tego, że UE i jej instytucje mają obowiązek przestrzegać praw podstawowych, wolności obywatelskich oraz europejskich zasad i wartości, które są niezbywalne dla europejskich obywateli w UE, oraz je gwarantować, chronić i wspierać, zgodnie z kartą oraz art. 2, 6, 7 i 9–12 TUE, zwłaszcza w przypadku, gdy te prawa i wolności nie są skutecznie i właściwie gwarantowane na szczeblu krajowym; podkreśla, że art. 51 karty nie powinien być wykorzystywany do umniejszania znaczenia karty i jej stosowania, oraz podkreśla, że artykuł ten nie unieważnia roli i uprawnień instytucji UE w odniesieniu do ochrony, obrony i propagowania podstawowych europejskich wartości – takich jak poszanowanie godności ludzkiej i wolności – oraz zasad demokracji, praworządności, dobrych rządów, pokoju, obywatelstwa, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
2. przypomina o obowiązku i odpowiedzialności Parlamentu wobec europejskich obywateli i rezydentów w zakresie ochrony i wspierania ich interesów; ta relacja między Parlamentem a obywatelami znajduje swój wyraz w procesie rozpatrywania petycji, przewidzianym w art. 227 Traktatu, który zobowiązuje do poszukiwania środków pozasądowych w imieniu składających petycje – tam, gdzie to stosowne i w oparciu o specyfikę każdego przypadku – w celu wspierania obywateli w korzystaniu przez nich z praw podstawowych i wolności obywatelskich oraz w celu zadbania o to, by wartości i zasady określone w karcie i w traktatach były właściwie stosowane w Unii Europejskiej i w każdym z państw członkowskich;
3. wzywa państwa członkowskie do wypełnienia swoich zobowiązań dotyczących ochrony praw podstawowych i wolności obywatelskich, do zmiany lub skreślenia tych przepisów, które ograniczają prawa podstawowe obywateli, oraz do wypełnienia zobowiązań poczynionych w ramach Traktatu z Lizbony² oraz wynikających z nich obowiązków związanych z podpisaniem i ratyfikowaniem przez UE europejskiej konwencji praw człowieka, wyrównując w ten sposób różnice w ochronie prawnej poprzez zapewnienie

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0120.

² Art. 6 ust. 2 TUE.

Europejskim obywatelom w prawie Unii takich samych praw, z jakich obecnie korzystają na mocy prawa państw członkowskich; w tym kontekście przypomina o potrzebie udzielania jasnych informacji dotyczących zakresu i stosowania konwencji w odniesieniu do karty w celu uniknięcia wątpliwości wśród obywateli co do tego, gdzie powinni się zwrócić w przypadku rzekomego naruszenia praw podstawowych;

4. podkreśla bliski związek między prawami wynikającymi z obywatelstwa UE a prawami zapisanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, które mają zastosowanie do wszystkich osób przebywających na terytorium UE;

Zagadnienia szczegółowe

5. wzywa Radę do wywiązania się ze swoich zobowiązań dotyczących praw podstawowych, do odblokowania w trybie pilnym wniosku Komisji z dnia 2 lipca 2008 r. dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na płeć, religię, kulturę, język, wykształcenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną; w tym kontekście podkreśla znaczenie praw grup szczególnie wrażliwych, czyli dzieci, w szczególności w zakresie ochrony ich integralności osobistej i w kontekście transgranicznych spraw opiekuńczych oraz praw rodziców do odwiedzin, osób niepełnosprawnych, jak również osób starszych i mniejszości etnicznych;
6. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznego wdrożenia dyrektywy w sprawie zasady równego traktowania osób bez względu na rasę lub pochodzenie etniczne¹, jak również właściwego prawodawstwa dotyczącego równego traktowania kobiet i mężczyzn²;
7. wyraża ubolewanie w związku z przypadkami dyskryminacji mniejszości, wyznając zasadę, że godność ludzka jest nienaruszalna, oraz wzywa Radę do podjęcia skutecznych i odpowiedzialnych działań w celu stania na straży wartości Unii w państwach członkowskich, które nie przestrzegają w pełni swoich zobowiązań wynikających z Traktatu w tej dziedzinie;
8. zwraca uwagę na dużą liczbę petycji dotyczących ograniczania wolności mediów oraz wzywa Komisję do zlecenia Agencji Praw Podstawowych zadania monitorowania i badania prawodawstwa w tym obszarze w celu zapewnienia stosowania wspólnych norm gwarantujących pluralizm i wolność mediów, jak również do monitorowania sytuacji w zakresie demokracji i praw podstawowych w państwach członkowskich i składania rocznych sprawozdań zawierających jej wnioski; zwraca się w związku z tym o przydzielenie Agencji Praw Podstawowych odpowiednich funduszy na ten cel; z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Parlamentu z własnej inicjatywy dotyczące standardów określających wolność mediów w UE, które mogłyby prowadzić do przeglądu prawodawstwa UE w tym zakresie, i sugeruje, że Agencja Praw Podstawowych oraz Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn powinny zostać połączone lub że

¹ Dyrektywa 2000/43/WE wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne.

² Dyrektywa 2004/113/WE wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług; dyrektywa 2006/54/WE w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy.

powinny zostać stworzone ramy prawne umożliwiające bliską współpracę i koordynację pomiędzy tymi dwoma agencjami w celu skutecznej walki z naruszeniami praw gwarantowanych przez kartę praw podstawowych;

9. wzywa Komisję do dopilnowania w trybie pilnym, by państwa członkowskie transponowały i poprawnie stosowały dyrektywę 2004/38/WE w sprawie swobodnego przemieszczania się obywateli, mając na uwadze częste powtarzanie się petycji dotyczących napotykania problemów w związku z korzystaniem z praw zapewnionych w karcie;
10. przypomina, że możliwość przenoszenia świadczeń zabezpieczenia społecznego, emerytur i opieki zdrowotnej oraz uznawanie kwalifikacji zawodowych i punktów akademickich są ważnymi sprawami, które mogłyby zapewnić pełne wdrożenie praw podstawowych i wolności obywatelskich, w tym w oparciu o urzeczywistnienie rynku wewnętrznego, zauważa jednak, że wielu obywateli nadal napotyka problemy w dochodzeniu tych praw; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by prawa te były w należyty sposób przestrzegane, gwarantowane, stosowane i rozszerzane;
11. podkreśla, że rola Komisji jako strażniczki traktatów nie ogranicza się do dbania o transponowanie prawodawstwa przez państwa członkowskie, lecz obejmuje również pełne i prawidłowe stosowanie przepisów, zwłaszcza tych dotyczących ochrony podstawowych praw obywateli; wskazuje na lukę prawną w odniesieniu do dostępu obywateli do wymiaru sprawiedliwości w przypadku, gdy państwa członkowskie nie transponowały dotyczącego ich bezpośrednio prawodawstwa UE lub uczyniły to zbyt późno;
12. proponuje, aby w rocznym sprawozdaniu Komisji dotyczącym praw człowieka uwzględnić ocenę sytuacji w państwach członkowskich; przedstawia propozycję, aby Parlament organizował doroczną konferencję, którą zajęłyby się wspólnie Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisja Petycji, a udział w niej brałoby przedstawicielstwo społeczeństwa obywatelskiego oraz inne zainteresowane strony w tej dziedzinie;
13. z zadowoleniem przyjmuje politykę Komisji polegającą na udzielaniu obywatelom konkretnych informacji o ich prawach oraz środkach prawnych do ich dyspozycji w przypadku, gdy naruszono ich prawa podstawowe, zwracając uwagę na to, że większa spójność i koordynacja prac oraz publiczna prezentacja szeregu narzędzi komunikacyjnych Komisji będzie odgrywać kluczową rolę w zwiększeniu dostępu obywateli do tych informacji; jednocześnie podkreśla, że nie zwalnia to Komisji z jej instytucjonalnego obowiązku analizowania skarg obywateli pod kątem ewentualnego naruszenia praw podstawowych nie tylko przez UE i przez państwa członkowskie w ramach stosowania prawa UE, lecz również w razie regularnie powtarzających się przypadków braku ochrony praw podstawowych w państwach członkowskich; wzywa Komisję do wykonywania zadania obrony europejskiego porządku prawnego opartego na demokracji i prawach podstawowych oraz do zwracania uwagi właściwych państw członkowskich na takie przypadki; jest zdania, że Parlament Europejski, który ma o wiele szersze polityczne pole działalności, powinien wyjaśnić wszystkim obywatelom i rezydentom UE, jakie działania podejmuje w celu ochrony praw podstawowych i ich

obrony;

14. wzywa Komisję do dokonania przeglądu rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej w celu wzmocnienia jej mandatu i uprawnień oraz jej niezależności.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	12.7.2012
Wynik głosowania końcowego	+: 21 -: 0 0: 0
Posłowie obecni w trakcie głosowania końcowego	Margrete Auken, Victor Boștinaru, Philippe Boulland, Giles Chichester, Nikolaos Chountis, Iliana Malinova Iotova, Carlos José Iturgaiz Angulo, Lena Kolarska-Bobińska, Erminia Mazzoni, Willy Meyer, Chrysoula Paliadeli, Nikolaos Salavrakos, Jarosław Leszek Wałęsa, Rainer Wieland
Zastępca(-y) obecny(-i) w trakcie głosowania końcowego	Zoltán Bagó, Birgit Collin-Langen, Axel Voss
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Ioan Enciu, Petru Constantin Luhan, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Franck Proust, Renate Sommer, Hermann Winkler